

PRAVILNIK
o tehničkim zahtjevima za predmete od plemenitih metala

Na osnovu člana 40. stav 1 tačka a) Zakona o mjeriteljstvu BiH ("Službeni glasnik BiH" br. 19/01), na osnovu člana 1. stav 1., člana 2. stav 1., člana 7. stav 1. pod a. i člana 9. stav 2. Zakona o osnivanju Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ br. 43/04), na osnovu člana 10., člana 98. i člana 99. stav 1. i 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), direktor Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine nakon konsultacija sa Savjetom za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK
o tehničkim zahtjevima za predmete od plemenitih metala

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovoim Pravilnikom propisuju se:

- a) standardni stepeni finoće predmeta od plemenitih metala,
- b) zahtjevi u vezi izrade predmeta od plemenitih metala,
- c) zahtjevi u vezi oznaka koje moraju posjedovati predmeti od plemenitih metala doneseni na verifikaciju.

Član 2.

Za svrhe ovog Pravilnika primjenjuju se sljedeće definicije:

- **Plemeniti metali** su platina, zlato, paladijum i srebro.
- **Bazni (osnovni) metali** su svi metali osim plemenitih metala.
- **Legura plemenitog metala** je čvrsta homogena smjesa plemenitog metala i jednog ili više drugih metala.
- **Lem** je legura plemenitih metala obogaćena vezivnim materijalima.
- **Predmet od plemenitog metala** je bilo koji pojedini predmet nakita, roba zlatara, srebrara ili proizvođača satova ili bilo koji predmet napravljen cjelovito ili djelimično od plemenitih metala ili njihovih legura.
- **Miješani predmet od plemenitog metala** je predmet koji uključuje dijelove od različitih standardnih stepena finoće plemenitog metala.
- **Prevlaka od plemenitog metala** je sloj plemenitog metala ili legure plemenitog metala koji je nanesen na cijeli ili na dio predmeta od plemenitog metala, npr. hemijskim, elektrohemijskim, mehaničkim ili fizičkim procesom.
- **Stepen finoće** je sadržaj mase čistog plemenitog metala izražen u dijelovima na hiljadu (X/1000) u odnosu na ukupnu masu legure.
- **Standardni stepen finoće** je najniži sadržaj čistog plemenitog metala izražen u dijelovima na hiljadu (X/1000) u odnosu na ukupnu masu legure i koji je dozvoljen u komercijalnom prometu.
- **Oznaka stepena finoće** je oznaka koja pokazuje standardni stepen finoće plemenitog metala i ima propisan sadržaj, oblik i dimenzije.
- **Dobavljač predmeta od plemenitih metala** je proizvođač, zastupnik proizvođača ili uvoznik.
- **Označavanje predmeta od plemenitih metala** je utiskivanje odobrenog znaka dobavljača i pripadajuće oznake stepena finoće.
- **Verifikacija predmeta od plemenitih metala** je proces ispitivanja i potvrđivanja usklađenosti predmeta od plemenitih metala sa zakonskom regulativom utiskivanjem žiga ili izdavanjem certifikata o usklađenosti.
- **Verifikacioni žig za predmete od plemenitih metala** je oznaka propisanog sadržaja, oblika i dimenzija koja se utiskuje na predmet od plemenitih metala da bi se potvrdila usklađenost predmeta od plemenitih metala sa tehničkim zahtjevima iz zakonske regulative.

II. STANDARDNI STEPENI FINOĆA PREDMETA

Član 3.

Predmeti od plemenitih metala moraju imati sljedeće standardne stepene finoće:

a) predmeti od platine:

- 999 hiljaditih (999/1000),
- 950 hiljaditih (950/1000),

b) predmeti od zlata:

- 999 hiljaditih (999/1000),
- 950 hiljaditih (950/1000),
- 916 hiljaditih (916/1000),
- 840 hiljaditih (840/1000),
- 750 hiljaditih (750/1000),
- 585 hiljaditih (585/1000),
- 500 hiljaditih (500/1000),

c) predmeti od paladija:

- 999 hiljaditih (999/1000),
- 950 hiljaditih (950/1000),
- 500 hiljaditih (500/1000),

d) predmeti od srebra:

- 999 hiljaditih (999/1000),
- 950 hiljaditih (950/1000),
- 925 hiljaditih (925/1000),
- 800 hiljaditih (800/1000).

Član 4.

Predmeti od platine čiji je stepen finoće niži od 950 hiljaditih (950/1000), predmeti od zlata čiji je stepen finoće niži od 500 hiljaditih (500/1000), predmeti od paladija čiji je stepen finoće niži od 500 hiljaditih (500/1000) i predmeti od srebra čiji je stepen finoće niži od 800 hiljaditih (800/1000) ne smatraju se predmetima od plemenitih metala.

III. ZAHTJEVI U VEZI IZRADE KOJE MORAJU ISPUNJAVATI PREDMETI OD PLEMENITIH METALA

Član 5.

Legura od koje su proizvedeni predmeti, mora biti homogena na površini i u unutrašnjosti, odnosno sadržaj plemenitog metala mora biti ujednačen.

Član 6.

Legurama za izradu predmeta mogu se dodavati i drugi metali kao što su bakar, cink, kalaj, iridijum i mikrododaci drugih metala radi postizanja optimalnih fizičkih ili hemijskih osobina legure.

Član 7.

Dodatak toksičnih elemenata (nikl, kobalt, kadmijum i antimon) je ograničen na limite koje propisuju nadležne institucije za zdravstvo u BiH.

Član 8.

(1) Predmeti od plemenitih metala se proizvode ručno, mašinski, kovanjem i lijevanjem.

(2) Ako se predmet sastoji od više dijelova oni moraju biti čvrsto povezani, tj. ne mogu se ručno odvojiti bez upotrebe posebnog alata.

Član 9.

Predmeti mogu biti izrađeni od više čvrsto spojenih dijelova različitih plemenitih metala dozvoljenih standardnih stepena finoće ili više čvrsto spojenih dijelova istog plemenitog metala različitih finoća.

Član 10.

(1) Predmeti mogu sadržavati lem kao sredstvo za vezivanje. Standard finoće lema mora biti isti kao standardni stepen finoće predmeta.

(2) Sljedeći izuzeci su definisani:

a) Platina

Lem za predmete od platine mora da sadrži najmanje 800 hiljaditih (800/1000) zlata, srebra, platine ili paladija.

b) Zlato

Predmeti od legure zlata standardnog stepena finoće 916 hiljaditih (916/1000) ili višeg moraju se zalemiti sa lemom minimalnog stepena finoće zlata od 750 hiljaditih (750/1000).

U slučaju zlatnih predmeta od filigranskog rada i satova standardnog stepena finoće od 750 hiljaditih (750/1000), lem mora sadržavati ne manje od 740 hiljaditih stepena finoće (740/1000). Za predmete od bijelog zlata standardnog stepena finoće od 750 hiljaditih (750/1000), lem mora sadržavati ne manje od 585 hiljaditih stepena finoće (585/1000).

c) Srebro

Lem za srebrene predmete standardnog stepena finoće od 925 hiljaditih (925/1000) ne smije sadržavati manje od 650 hiljaditih stepena finoće (650/1000).

Lem za srebrene predmete standardnog stepena finoće 800 hiljaditih (800/1000) ne smije sadržavati manje od 550 hiljaditih stepena finoće (550/1000).

d) Miješani plemeniti metali

Lem može odgovarati najmanjem standardnom stepenu finoće plemenitog metala.

Član 11.

Lem se ne smije koristiti za ponovno ubacivanje, smanjenje težine, punjenje ili ukrašavanje predmeta.

Član 12.

(1) Predmet ne smije sadržavati dijelove od baznih metala, izuzev:

a) dijelova predmeta kod kojih je upotreba baznog metala neophodna iz tehničkih razloga ili zbog poboljšanja izdržljivosti i elastičnosti predmeta,

b) dekorativnih elemenata pod uslovom da se metal za dekoraciju razlikuje po boji od plemenitog metala od kojeg je predmet izrađen i ako se može odvojiti bez upotrebe posebnog alata.

Član 13.

Ukrasi od plemenitih metala koji se nalaze na predmetima od neplemenitog metala mogu se smatrati predmetima od plemenitih metala samo ako se mogu odvojiti bez upotrebe posebnog alata.

Član 14.

Upotreba nemetalnih dijelova se dozvoljava kada su oni jasno odvojeni od plemenitih metala, ako nisu presvučeni ili obojeni da liče na plemenite metale i pod uslovom da je njihova veličina vidljiva.

Član 15.

(1) Predmet od plemenitog metala sa prevlakom od drugog plemenitog metala, rodijuma ili rutenijuma smatra se predmetom od plemenitog metala od kojeg je predmet izrađen.

(2) Debljina sloja prevlake nanosena mehaničkim procesom iznosi 10-20 mikrometara, a ukoliko je nanosena ostalim procesima iznosi do 5 mikrometara i ne smije da utiče na standardni stepen finoće predmeta od plemenitog metala.

Član 16.

Dozvoljava se nanošenje sljedećih prevlaka:

- a) platina, rodijum, rutenijum na predmete od platinske legure,
- b) zlato, rodijum, rutenijum i platina na predmete od zlatne legure,
- c) srebro, rodijum, rutenijum, zlato, platina, paladijum na predmete od srebrene legure.

Član 17.

Obojenje površine predmeta od plemenitih metala pomoću kemijske transformacije legure ili njenih komponenata mogu biti dopuštene ukoliko se tim procesom ne promjeni standardni stepen finoće.

IV. ZAHTJEVI U VEZI OZNAKA KOJE MORAJU ISPUNJAVATI PREDMETI OD PLEENITIH METALA KOJI PODLIJEŽU VERIFIKACIJI

Član 18.

(1) Prilikom izrade predmeta od plemenitog metala dobavljač je dužan da na tom predmetu obezbijedi mjesto za utiskivanje oznake standardnog stepena finoće, oznake odgovornosti dobavljača i verifikacionog žiga.

(2) Izuzetak od stava jedan ovog člana su:

- a) predmeti koji su suviše lomljivi i na koje je teško utisnuti oznake,
- b) oni dijelovi predmeta, sastavljenih od različitih plemenitih metala na koje je iz tehničkog razloga teško utisnuti oznake.

(3) Za predmete iz stava dva ovog člana izdaje se certifikat o usklađenosti koji sadrži najmanje sljedeće podatke:

- a) ime podnosioca zahtjeva,
- b) identifikaciju proizvođača,
- c) vrstu plemenitog metala,
- d) opis / identifikaciju predmeta,
- e) referenciranje na izvještaj o ispitivanju ili podatke o ispitivanju,
- f) izjavu o usklađenosti sa deklarisanim standardnim stepenima finoća i
- g) ovjeru nadležne laboratorije koja vrši verifikaciju predmeta od plemenitih metala.

Član 19.

(1) Dobavljač prije donošenja predmeta od plemenitih metala na ispitivanje postavlja na njih:

- a) svoju oznaku odgovornosti,
- b) oznaku deklarisanog standardnog stepena finoće,
- c) znak najniže standardne finoće prisutne u predmetu, u slučaju miješanih predmeta,
- d) oznaku „MET“ ili „METAL“ na dijelove predmeta izradene od baznog metala.

(2) Satovi koji sadrže mehaničke dijelove i predmeti koji imaju oprugu i magnetne kopče, napravljene od baznog metala su izuzeti od obaveze iz stava 1. alineja d) ovog člana.

(3) Mjesta stavljanja oznaka na predmete iz stava 1. alineja a), b) i c) ovog člana definisana su u Prilogu 1. ovog Pravilnika i čine njen sastavni dio.

V. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 20.

(1) Predmeti od plemenitih metala koji su proizvedeni ranije i stavljeni u komercijalni promet prije stupanja na snagu ovog Pravilnika mogu ostati u komercijalnom prometu.

(2) Ovaj Pravilnik stupa na snagu 8-og dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku RS“, „Službenim novinama FBiH“, i „Službenom glasniku BD BiH“.

(3) Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje primjena Pravilnika o uslovima izrade predmeta od dragocjenih metala („Službeni glasnik RS“ broj 10/05), Pravilnika o tehničkim uslovima koje u pogledu izrade moraju ispunjavati predmeti od dragocjenih metala („Službeni list SFRJ“ broj 30/82) i Pravilnika o izmjeni pravilnika o tehničkim uslovima koje u pogledu izrade moraju ispunjavati predmeti od dragocjenih metala („Službeni list SFRJ“ broj 2/88)

Broj:
Datum:

Institut za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine

PRILOG 1

MJESTA ZA UTISKIVANJE VERIFIKACIONOG ŽIGA U ODNOSU NA VRSTU PREDMETA OD PLEMITOG METALA

Boca - žig se utiskuje na grlo i zatvarač.

Broš - žig se utiskuje na unutrašnju stranu glavnog dijela, ako je moguće i na zatvarač.

Čaša - žig se utiskuje na ivicu, a ako je čaša sa drškom i poklopcem i na tim dijelovima.

Češalj - žig se utiskuje na jedan kraj.

Dijadema - žig se utiskuje na jedan kraj.

Držac - žig se utiskuje na cijev.

Igla - žig se utiskuje sa unutrašnje strane glavnog dijela.

Kliješta - žig se utiskuje na jedan kraj, a ako su kliješta masivnija žig se utiskuje i na drugi kraj.

Kopča - žig se utiskuje na jedan dio (mala kopča) ili na oba dijela (velika kopča).

Korpa - žig se utiskuje na dno i na svaki ukrasni dio ako ga ima.

Kutija za satove - žig se utiskuje na unutrašnji dio poklopca, na vrat i kariku.

Lepeza - žig se utiskuje na svaki kraj glavnog dijela. Ako lepeza ima i sporednih dijelova (karike, lanci, itd.), žig se utiskuje i na sporedne dijelove.

Mač - žig se utiskuje na dršku sa unutrašnje strane ivice.

Medaljon - žig se utiskuje na kariku, a ako medaljon ima poklopac, žig se utiskuje na poklopac sa unutrašnje strane.

Naprstak - žig se utiskuje na ivicu.

Narukvica glatka - žig se utiskuje na zatvarač.

Narukvica okrugli obruč - žig se utiskuje sa unutrašnje strane.

Natpisna ploča - žig se utiskuje sa unutrašnje strane blizu ivice.

Bokal - žig se utiskuje na ivicu i poklopac.

Burma - žig se utiskuje sa unutrašnje strane.

Četka - žig se utiskuje na donju ivicu.

Činija - žig se utiskuje na jedan kraj.

Drška - žig se utiskuje na unutrašnju stranu ivice.

Dugme - (za košulje, bluze, manžetne) - žig se utiskuje sa unutrašnje strane.

Karika - žig se utiskuje na veći dio.

Ključ - žig se utiskuje na gornji kraj.

Korice - žig se utiskuje na poledini stranice ako su korice iz jednog dijela, a ako sastavljene iz više dijelov, žig se utiskuje na svaki dio.

Kutija - žig se utiskuje na dno i poklopac, a ako je poklopac iz dva dijela, žig se utiskuje na svaki dio. Žig se utiskuje i na bravu i ključ.

Lanac - žig se utiskuje na jedan kraj, a ako je lanac masivniji žig se utiskuje na oba kraja. Ako na lancu postoji privjesak i on se žigoše.

Lopatice - žig se utiskuje na dršku sa unutrašnje strane, a ako je lopatica iz dva komada, žigoše se svaki komad. Duple drške žigošu se posebno.

Mašice - žig se utiskuje na prelomni dio. Ako mašice imaju dva kraka, žig se utiskuje na svaki krak.

Naočari - žig se utiskuje između okvira i drške.

Narukvica filigranska - ako su dijelovi lemljeni, žig se utiskuje na zatvarač, a ako nisu lemljeni na svaki komad.

Narukvica šuplja - žig se utiskuje na svaku polovinu narukvice.

Narukvica pletena (u više strukova) - žig se utiskuje na zatvarač.

Naušnica - žig se utiskuje na zatvarač. Svaki privjesak se žigoše.

Novac - žig se utiskuje blizu ivice.

Ogledalo - žig se utiskuje na okov, a ako ogledalo ima dršku, žig se utiskuje i na dršku.

Okov za štapove, rogove itd. - žig se utiskuje na ivicu.

Okvir - žig se utiskuje na ivicu, a ako je okvir na lancu, žigoše se i kraj lanca.

Pehar sa stopom - žig se utiskuje na ivicu i stopu.

Pepeljara - žig se utiskuje na ivicu.

Poslužavnik - žig se utiskuje blizu ivice dna sa unutrašnje strane, na dršku i na ukras.

Pritiskivač - žig se utiskuje na ploče na ivici. Svi dodaci se žigošu.

Pudrijera - žig se utiskuje na dno i na poklopac.

Sat - žig se utiskuje na poklopac sa unutrašnje strane. Veći sat žigoše se na vratu i karici. Ručni sat sa narukvicom žigoše se na poklopcu i na kopči od narukvice.

Stalak (za boce za ulje, sirće, senf itd.) - žig se utiskuje na donji dio i dršku.

Stalak za čaše - žig se utiskuje na ivicu i dršku.

Sud - žig se utiskuje na donji dio i ivicu.

Tabakera - žig se utiskuje na dno i na poklopac.

Ukosnica - žig se utiskuje na glavni dio sa unutrašnje strane.

Nož - žig se utiskuje na dršku.

Ogrlica - žig se utiskuje na glavni dio, a ako ogrlica ima lanac, žig se utiskuje na zatvarač. Na isti način žig se utiskuje i na ogrlice sastavljene od novca.

Okov za čaše i poklopce - žig se utiskuje na dršku i poklopac.

Pehar bez stope - žig se utiskuje na ivicu.

Pehar sa poklopcem i drškom - žig se utiskuje na dršku i poklopac.

Posipač (za biber, šećer itd.) - žig se utiskuje na donji dio i poklopac.

Prsten - žig se utiskuje na kružni dio sa unutrašnje strane.

Privjesci - žig se utiskuje na sam privjesak sa unutrašnje strane. Na mali privjesak žig se utiskuje na kariku, a na privjesak u obliku novca blizu ivice.

Salvetni obruč - žig se utiskuje na ivicu sa unutrašnje strane.

Slanik - žig se utiskuje na dno.

Stalak za čačkalice - žig se utiskuje na glavni dio, a ako stalak ima poklopac, žig se utiskuje i na poklopac

Stalak za cigarete - žig se utiskuje na obje strane.

Svijećnjak - žig se utiskuje na stopu sa unutrašnje strane, na cijev i na lulu.

Tanjir - žig se utiskuje na spoljnu ivicu.

Upaljač - žig se utiskuje na tijelo upaljača i poklopac.